తొలికోడి కూసింది

ఆచంట శారదాదేవి

ఆఖరు గంట క్లాసు జరుగుతోంది. రసిక పాఠం చెబుతోంది. ఆ గంట ఆమెకు పాఠం చెప్పాలని లేదు. వాళ్ళకు వినాలనీ లేదు. కాని ఆమెకు చెప్పక తప్పదు. వాళ్ళకు వినకా తప్పదు. అందుకే క్లాసు నిశ్శబ్దంగా జరుగుతోంది. రసిక బోర్డు మీద లెక్క వేసి చూపిస్తోంది. అది నాలుగో తరగతి క్లాసు. నలభై మంది పిల్లలు అమాయకమైన ముఖాలతో నిశ్శబ్దంగా బోర్డుకేసి చూస్తున్నారు. ఆ పసిపిల్లలను చూస్తుంటే వాళ్ళనేదో చిత్రవధ చేస్తూన్నట్లనిపిస్తోంది. హాయిగా ఆడుకుంటూ పాడుకుంటూ గడపవలసిన కాలం. వాడిపోయిన ముఖాలతో గంటకోసం ఎదురు చూస్తున్నారు. తను చేస్తున్న లెక్క తనకే సరిగా అర్థం కావటం లేదు. మనసు అక్కడలేదు. సాయంత్రం కాగానే సహజంగా ఇంటివేపు మళ్ళుతుంది.

ప్రొద్దున తను బయలుదేరేటప్పుడు రాజుకు ఒళ్ళు వెచ్చగా వుంది. జ్వరం వచ్చిందో ఏమో! అతనికి ఫ్లాస్కులో కాఫీ పోసి, టిఫిను బల్లమీద పెట్టి వచ్చింది. అయినా కొంచెం ముందుగా వెళితే బాగుండును. ప్రొద్దున పెట్టిన కాఫీ ఎలా ఉంటుందో! తను వెళితే మళ్ళా చేసి ఇవ్వవచ్చు. మామగారికి పెద్దతనంతో ఊరికే నీరసం, తపన. తను ఎప్పుడు వస్తుందా అని ఎదురు చూస్తూ ఉంటారు.

ఎవరో పిల్లవాడు నిద్రమత్తుతో బల్లమీదికి వాలిపోయాడు. బల్లమీది పుస్తకాలన్నీ ధమీమని కిందపడ్డాయి. బోర్డు దగ్గరనుంచి వెనక్కు తిరిగి అటువేపు చూసింది. ముగ్గురు పిల్లలు బిక్క మొహాలతో ఒక్కసారి లేచి నిలబడ్డారు.

"నేను కాదు టీచర్, వాడు."

"అబద్ధం టీచర్"

మూడోవాడు ఏదో చెప్పబోతున్నాడు.

తనకు వినే ఓపిక లేదు.

"సరే, కూర్చోండి" అంది. అంతా కూర్చున్నారు.

బోర్డు తుడిచి మళ్ళా మరొక లెక్క మొదలు పెట్టింది. గంట గణ గణా మోగింది. లెక్క పూర్తి కాలేదు. క్లాసు వదిలేసింది. జైలులోంచి విడుదల పొందిన వాళ్ళలా సంచులు తీసుకుని పరుగులు పెట్టారు. వెళ్ళటానికి కూడా ఓపిక లేని వాళ్ళు మెల్లగా వెళ్ళుతున్నారు. స్టాఫ్ రూమ్‌కు వెళ్ళి చేతులు కడుక్కుని బాగ్ తీసుకుని బయటపడ్డది రసిక. గేటు దగ్గరకు వచ్చింది. గేటు ప్రక్కనే పెద్ద మర్రిచెట్టు వుంది. అక్కడ నలుగురు టీచర్లు తాపీగా పుస్తకాలు, బాగ్‌లు కింద పెట్టుకు కూచుని కబుర్లు చెప్పుకుంటున్నారు. వాళ్ళను చూస్తే ఆశ్చర్యం వేసింది. "ఏం! ఇళ్ళకు పోవడం లేదా?" అంది. ఒకమ్మాయి జవాబు చెప్పింది క్లుప్తంగా — "ఛైర్మన్‌గారు స్కూలు చూడ్డానికి వస్తారుట." తనకు గుండెల్లో రాయిపడినట్లయింది. ఆయన ఎప్పుడు వస్తారో, ఎప్పుడు వెళతారో! అంతవరకు ఇక ఇంటికి వెళ్ళటానికి వీలుపడదు. ప్రొద్దుటినుంచి ఏం చేస్తున్నాడు! ఉసూరుమంటూ వాళ్ళ పక్కనే చతికిల పడింది.

మనసు మళ్ళా ఇంటికి పరుగెత్తింది. రాజు ఎలా ఉన్నాడో! ఆయన టిఫిన్ తిన్నారో లేదో! మామగారికి నీరసం ఎలా ఉందో! తను ఎప్పుడు వెళ్ళి వంట చెయ్యాలి! తన ఇంటికి ఆధారం పదేళ్ళ పిల్ల బలిజ. తనకు అంతకన్నా ఎవరూ దొరకలేదు. ఒకపూట భోజనం నెలకు ఐదు రూపాయలు దొరుకుతాయని ఆశపడి దాని తల్లి దాన్ని తనదగ్గర పెట్టింది. అంతమాత్రమైనా ఇంట్లో ఆధారం ఉంటుంది గదా అని ఆశపడి

తను ఉంచుకుంది. నాలుగు గంటలు కాగానే అది రెడీగా ఉంటుంది. ఇంటికి పోవడానికి పసి పిల్లగదా, దానికి ఆటల రంధి.

చెట్టు కింద కూర్చున్న నలుగురు టీచర్లు బండివాడి దగ్గర కొన్న వేరుశనక్కాయలు తింటున్నారు. కబుర్లు చెప్పుకుంటున్నారు. తననూ తినమన్నారు. తనకు తినాలని లేదు. వద్దన్నది. దిగాలుపడి దిక్కులు చూస్తూ కాస్త దూరంగా కూచుంది. ఎండ తగ్గి ఆకాశమంతా ఎర్రని కాంతి అలుముకుంటోంది. పొద్దు ఊకుతోంది. అప్పుడు ప్యూన్ వచ్చి చెప్పాడు. 'ఛైర్మన్ గారు ఇవ్వాళ రావటంలేదుట. రేపు వస్తారుట'. మళ్ళా రేపూ ఇదే ఫార్సు! అందరూ లేచి ఎవరి తోవన వాళ్ళు వెళుతున్నారు. సరాసరి బస్సు స్టాండుకు వెళ్ళింది. ఎంత చూసినా ఏ బస్సూ రాలేదు. మనసులో తొందర. రిక్షా పిలిచింది. రెండు రూపాయలు కావాలన్నాడు. అయినా తప్పదు. ఉసూరుమంటూ రిక్షా ఎక్కింది.

బలిజ రోడ్డు మీద నించుని ఎదురు చూస్తోంది. పుస్తకాలు, పంచీ తీసుకుని తను ఇంకా లోపలికి వెళ్ళలేదు. అప్పుడే అన్నది. "పొద్దుపోయింది, పోతానమ్మా" తనకు చిరాకెత్తింది. ఏం తొందర, ఒక్కరోజు కాస్త ఆగలేదా! "పోదువుగానిలే, రాజు ఏం చేస్తున్నాడు?" అంది విసుగ్గా. "నాలుగ్గంటలకి పాలు పట్టా. నిద్దరబోతున్నాడు." అంది. లోపలికి వెళ్ళింది. వరాండాలో అతను సూటు బూటు కూడా విప్పకుండా కూచుని పేపరు చదువుతున్నారు. వచ్చి ఎంతసేపయిందో ఏమో! 'కాఫీ తాగారా?' అంది. 'లేదు' అన్నాడు ముభావంగా. తాను ఆలస్యంగా వచ్చినప్పుడల్లా అతను కాస్త ముభావంగా ఉంటాడు. తను ఏం చేస్తుంది? తనకు చిరాకు వేసింది. కాఫీ టిఫెన్ అన్నీ రెడీగా పెట్టే పోయింది గదా! తనూ రోజంతా స్కూల్లో అలసిపోయే వస్తుంది గదా! అయినా బాధ అణచుకుంది. ఇల్లు శూన్యంగా ఉంటే అతనికి తోచదేమో! ఆప్యాయంగా అంది. 'రండి, కాఫీ ఇస్తాను.' అతను లోపలికి వెళ్ళి బట్టలు మార్చుకుని వచ్చాడు. తను రాజు దగ్గరకు వెళ్ళింది. ఒళ్ళు ముట్టుకుని చూసింది; చల్లగా ఉంది. అమ్మయ్య! జ్వరం లేదు. మనస్సు కాస్త తెప్పరిల్లింది. స్టవ్ ముట్టించి మళ్ళీ పాలు పెట్టింది—కాఫీ చెయ్యటానికి. ఫ్లాస్కులో కాఫీ బలిజ కిచ్చింది. ఫ్లాస్కు కడిగి అది వెళ్ళిపోయింది. అతను టిఫిన్ తింటున్నాడు. కుంపటి అంటించి స్నానానికి వేన్నీళ్ళు పెట్టింది. కాగిన పాలు తీసుకుని కాఫీ కలుపుతోంది. అతను వాళ్ళ ఆఫీసు కబుర్లు చెబుతున్నాడు. తను ఊకొడుతోంది. కాని మనసు అక్కడలేదు. పొద్దుపోయింది; వంట ఎప్పుడు అవుతుందా అనుకుంటోంది. ఒంట్లో ఓపిక లేదు. హాయిగా నిద్ర పోవాలని ఉంది. కాని ఆ నిద్రకు ఇంకా చాలా టైముంది. ఈ లోపల చేయవలసినవి ఎన్నో వున్నాయి.

తను వచ్చిన అలికిడి విని మామగారు మెల్లగా వచ్చారు. వంట ఇంటి గుమ్మం దాకా వచ్చి గబుక్కున వెనక్కు తిరిగి వెళ్ళిపోతున్నారు. ఆయనకు మొహమాటం. అతను తనూ ఏకాంతంగా ఉన్నారని, ఆయన అక్కడికి రాకూడదని భ్రమ. అత్తగారు పోయినప్పటి నుంచి ఆయనకు లోలోపల ఏదో చెప్పలేని బాధ, మొహమాటం. కొడుక్కు కోడలికి తాను భారంగా ఉన్నానేమోనని ఆయన భ్రమ. అయినా ఒంటరిగా ఉండలేరు. తను రాగానే చంటిపిల్లవాడు తల్లి కోసం ఎదురు చూస్తున్నట్లు ఏవో చెబుతారు. 'ఇవ్వాళ, ఎందుకో నడుం అంతా నొప్పిగా ఉంది' అంటారు. తను ఓపికగా నడుం తోముతుంది. "గొంతుకు ఎండుకుపోతోంది, చెప్పలేనంత నీరసంగా ఉంది" అంటారు. తను హార్లిక్సు కలిపి ఇస్తుంది. ఒక్కోరోజు "ఇవ్వాళ బలిజ నన్ను ఒంటరిగా వదిలేసి రాజు నెత్తుకుని ఎక్కడికో వెళ్ళిపోయింది" అంటారు. తను ఓపిగ్గా 'నేను కోప్పడు తాను లెండి' అంటుంది. ఆయనను చూస్తే తనకు జాలి వేస్తూ ఉంటుంది.

అతనికి కాఫీ ఇచ్చి మామగారికి హార్లిక్సు కలిపి తీసుకు వెళ్ళింది. ఆయన హాల్లో కూచుని ఉన్నారు. "ఆలస్యం అయింది ఇవ్వాళ, పాపం మీకు నీరసం వచ్చి ఉంటుంది. ఎవరో వస్తారంటే స్కూల్లో ఉండిపోవలసి వచ్చింది." అంది. ఆయన జాలిగా 'చాలా కష్టపడుతున్నావు, తల్లీ' అన్నాడు. ఆ ఆప్యాయతకు కళ్ళు చెమ్మగిల్లాయి. "కాస్సేపు పడుకోండి. వంట ఇప్పుడే చేస్తాను." అంది.

ఎలాగో వంట పూర్తి చేసింది. అతని స్నానం అయ్యాక రాజుని లేపి నీళ్ళుపోసి పాలు తాగించి మళ్ళా పడుకోబెట్టింది. తను స్నానం చేసి శుభ్రంగా మల్లెపువ్వులా తయారైంది. అందరికి వడ్డించింది. అందరి భోజనాలు అయ్యాయి. వంటగది శుభ్రం చేసింది. రాత్రి పది దాటుతోంది. అప్పటికి నిద్రకు దేవుడు పర్మిషన్ ఇచ్చాడు. పడకగది వేపు వెళ్ళింది. ఏదో చదువుకుంటున్న అతను ఆమెను చూడగానే ఆప్యాయంగా దగ్గరకు లాక్కున్నాడు. ఒంట్లో ఓపిక లేదు. మనసులో మమకారం ఉంది. సంతోషంగా అతని కౌగిట్లో ఇమిడిపోయింది.

అందరూ నిద్రపోతున్నారు. రసికకు ఎంత ప్రయత్నించినా నిద్ర రాలేదు. నిద్రపోతున్న రాజును, అతన్నీ చూస్తూ పడుకుంది. ఇద్దరి ముఖాలు అమాయకంగా కనిపిస్తున్నాయి. రోజంతా ఇంట్లోనే ఉండి వీళ్ళను చూసుకుంటూ వుంటే ఎంత బాగుండును అనిపించింది. కాని వెంటనే మళ్ళా మనస్సు అందుకు ఒప్పుకోలేదు. తను ఉద్యోగం చేస్తోంది కాబట్టి అందరికి అన్నీ సౌకర్యంగా జరపగలుగుతోంది. లేకపోతే ఇబ్బందిపడక తప్పదు. మామగారికి మందులు, రాజుకు టానిక్కులు, పాలు పండ్లు, ఎన్ని ఖర్చులు! అన్నింటికి అతని సంపాదన మీదే ఆధారపడితే సంసారం ఎలా జరుగుతుంది! పైగా డబ్బు దాచుకోవాలి గదా! రాజు పెద్దవాడవుతాడు. పెద్ద చదువులు చదివించాలి. ఎంత డబ్బు కావాలి!

నిద్రపట్టక అటూ ఇటూ ఒత్తిగిలింది. మెళ్ళో కాసుల పేరు గుచ్చుకుంది. అది సాయంత్రం తియ్యటం మరచిపోయింది. అవసరాన్నిబట్టి అది ఆరునెలలు బాంకులో ఉంటే ఆరునెలలు ఇంట్లో ఉంటుంది. అయినా అది అమ్మటానికి బుద్ధి పుట్టదు. అది అత్తగారి కాసులపేరు. అది ఆవిడ తన కిచ్చింది. అది తను తన కోడలి కివ్వాలి. కోడలు! నవ్వొస్తోంది. రాజు పెద్దవాడై కోడలు వస్తే తను రిటైరై అన్ని విధాల విశ్రాంతి తీసుకుంటుందా! రాజు కింకా ఏడాది వెళ్ళలేదు. కలలు గుర్రాలు కట్టుకు సంవత్సరాలు దాటి వెళుతున్నాయి.

○

తెల్లవారినట్లుంది. తొలి కోడి కూసింది. మళ్ళా మొదలు: రాజుకి పాలు, అతనికి కాఫీ, మామగారికి హార్లిక్సు, వంట, పని, స్కూలు, మళ్ళా సాయంత్రానికి ఇల్లు!

నిద్రమత్తు ఇంకా వదలటం లేదు. అలాగే అంతులేకుండా నిద్రపోవాలని ఉంది. మనసులో మమకారం మసలుతోంది. ఓపిక లేకపోయినా రసిక మామూలుగా లేచింది.... □